

Prædiken til sidste søndag efter Helligtrekonger

af Merete Bøye

Den kendte – nu afdøde – ateist, Christopher Hitchens, har en bror, der hedder Peter. Ligesom sin bror blev han grebet af ungdomsoprøret i slutningen af tresserne, hvor det var på mode at gøre op med alle autoriteter fra sin mor over skolelæreren til Gud den almægtige. Han blev glødende ateist – i en sådan grad, at han blev vred og forarget, når han en sjælden gang imellem mødte mennesker, der formastede sig til at tro på Gud. Siden fandt han selv tilbage til kirken igen. Peter og Christopher Hitchens har haft mange diskussioner om ateisme og kristentro, og i bogen *The Rage Against God* tager Peter Hitchens nogle af broderens ateistiske teser op og forsøger at give svar på dem.

Christopher Hitchens, den ateistiske bror, siger, at buddet om at elske sin næste som sig selv er alt for svært at holde, fordi menneskers natur er sådan, at de elsker sig selv mere end de elsker andre. Dette, siger Peter Hitchens, er åbenlyst forkert. Se blot på mødres urokkelige kærlighed til deres børn, se hvordan læger og sygeplejersker risikerer at blive smittet med farlige sygdomme for at redde andre menneskers liv, se alle de ældre ægtemænd, der passer deres inkontinente og demente koner, eller se på de soldater, der faktisk giver deres liv på slagmarken for andre. Man kunne også nævne de første kristne, som lod sig kaste for løverne eller korsfæste, fordi de ikke ville fornægte deres kristne tro.

Større kærlighed har ingen, end den der sætter livet til for sine venner, siger Jesus, og moderne præster udlægger det gerne sådan, at dette handler om Jesus selv – det var jo ham, der gav livet for alle os andre. Og det var det da også. Men det er også en opportun måde at udlægge et skriftsted på, der ellers nok kunne gøre os ilde til mode – alle os, der ikke er helt sikre på, om vi ville være uselviske nok til at give vores liv for andre.

Det er da også mærkeligt og gådefuldt, hvorfor mennesker gennem tiderne har været villige til at give deres liv for andre. Livet er os så dyrebart, og hvis vi mister dét – hvad har vi så tilbage? Svaret på dette spørgsmål er for ateisten: intet. Men for den kristne er svaret: alt. For Jesus siger: *Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv.* Eller som de andre evangelister lidt mindre forbløffet udtrykker det: *den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal frelse det.* Det korte, timelige liv, vi lever på jorden, er ligesom et hvedekorn, siger Jesus. Det er nødt til at dø og lægges i jorden, for at det kan forvandles og komme til at bære mange fold. Denne forkyndelse af opstandelsen og det evige liv har gennem årtusinder været til trøst og opbyggelse for kristne mennesker. Den har indgydt dem mod til livet og ladet dem føle, at de havde fred med Gud. Den fred, vel at mærke, som gør rolig midt i våbenbrag.

Peter Hitchens havde i sin ateistiske periode ment, at kirken og kristendommen var forældede oldtidsfund fra en barbarisk fortid, og ikke noget for moderne mennesker at give sig af med. Som barn havde han været kordreng, og de gamle salmer og bønner havde forekommet ham håbløst støvede. Da han som midaldrende mand vendte tilbage til kirken, var alt det gamle og højtidelige, som han havde næret så stort et had til og dog siden var kommet til at savne så dybt, fejlet væk. Det var erstattet af, som han skriver: ”en ynkelig moderne-sproget affære, omtrent så poetisk som en køreprøve.” ”I de år, jeg havde været borte”, skriver han, ”havde biskopperne følt bølgerne af had – fra folk som mig – slå imod de ældgamle mure. Og de havde reageret ved at prøve at gøre deres aktiviteter mere tilgængelige for de verdslige.” Peter Hitchens begræd nu tabet af det højtidelige og alvorlige, og savnede den gamle uforknytte forkyndelse af menneskets syndighed og elendighed sat over for Guds storhed og almagt, selvom – eller måske i virkeligheden også på grund af, at han godt vidste, han selv havde været med til at udradere den.

Hitchens kirke er den anglikanske, men gør noget lignende sig gældende for vores folkekirke? Vi har også i de senere årtier været hårdt trængt af den omsiggribende ateisme, og præsterne har været i defensiven og forsøgt at komme den aggressive kritik af kristendommen i møde. Noget af det, vi har ændret, har været godt og nødvendigt – fx har folkekirkenes præster været nødt til at overtage børnenes kristne dannelse efter folkeskolen, som fra og med skolereformen i '76 ikke længere ville forkynde kristendom for skolebørnene. Andet har været problematisk. I forsøget på at imødegå de ”bølger af had”, der har slået imod vores kirkemure, har vi forsøgt at gøre kristendommen mere spiselig for dens kritikere ved at omskabe den til en slags humanisme. Det hele er bare billedsprog og betyder ikke rigtig andet end hvad vi selv synes, det skal betyde. Opstandelsen er således ikke en reel opstandelse – hverken Jesu eller vores – men bare et smukt billede på, at der sker noget dejligt på tirsdag. Og Gud er bare et andet navn for livskraften eller kærligheden eller hvad vi ellers kan komme i tanker om af rare ting i den jordiske tilværelse.

Men hvis det er sådan, vi opfatter Gud og det evige liv – så ender historien om Jesus ikke med opstandelsen påskemorgen, for den er jo bare et billede. Så ender historien om Jesus Langfredag på korset. Med at det gode og redelige menneske, tømrersønnen Jesus fra Nazareth, blev pint og henrettet og lagt i sin grav. Og så kan vi andre heller ikke vente os noget bedre, for den der tjener ham skal følge ham, og hvor han er, der skal også hans tjener være. Så skal vores små døde hvedekorn ligge ved siden af hans i jorden og rådne og blive til jord. Forkynder vi på denne trøstesløse måde, så er der ikke mange, der får mod til at sætte livet til – hverken for Jesu skyld eller for den næste, som han har befalet os at elske.

Når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig, sagde Jesus, og betegnede dermed, hvordan han skulle dø. Det er et stærkt ord af Jesus. Frygtindgydende, fordi vi ved, hvordan han døde – hvordan han blev ophøjet – ophøjet på et kors! Jeg vil drage alle til mig – for vi skal alle dø, ligesom ham. Det er forfærdende ord, fordi de fortæller os, at hvis man vil følge Jesus efter, så kan det være, man ender på et kors. Men også trøsterige og livgivende ord, fordi

Jesus ikke blev hængende på korset, eller liggende i graven. Han stod forklaret op igen, som hvedekornet i jorden, der spirede og bar mange fold. Ligesom Jesus stod herliggjort op på den tredje dag, sådan skal vi også herliggøres og stå op til evigt liv med ham. Derfor skal vi ikke være bange for døden, for den er overvundet. *At byde den og graven trods, kan med Guds hjælp og lykkes os! Amen.*